

การพัฒนาผลการเรียนรู้ทักษะการอ่านและการเขียนคำพื้นฐานภาษาไทย
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
ร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือ*

THE DEVELOPMENT OF READING AND WRITING LEARNING OUTCOMES
IN WRITING BASIC THAI WORDS FOR 2ND GRADE STUDENTS BASED
ON PROACTIVE LEARNING MANAGEMENT BLENDED
WITH COOPERATIVE LEARNING

ศิริวัฒน์ โทจันทร์

Siriwat Tojan

อธิราชย์ นันขันตี

Athirach Nankhantee

พิจิตรา ธงพานิช

Phichittra Thongpanit

มหาวิทยาลัยนครพนม, ประเทศไทย.

Nakhon Phanom University, Thailand.

E-mail: 656150720059@npu.ac.th

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. พัฒนาทักษะการอ่านและการเขียนคำพื้นฐานภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยการจัดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือ ตามเกณฑ์ร้อยละ 80 2. เปรียบเทียบผลการเรียนรู้ทักษะการอ่านและการเขียนคำพื้นฐานภาษาไทยระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนโดยการจัดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือ 3. ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย โดยการจัดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านหนองหอยป่าหวาย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร ปีการศึกษา 2566 จำนวน 16 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือ 2) แบบทดสอบวัดทักษะการอ่านและการเขียนคำพื้นฐานภาษาไทย และ 3) แบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมติฐานด้วยค่า t

*Received: 3 November 2024; Revised: 9 December 2024; Accepted: 13 December 2024

ผลการวิจัย พบว่า 1) นักเรียนมีความสามารถด้านทักษะการอ่านและการเขียนคำพื้นฐานภาษาไทยโดยการจัดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือหลังเรียน คิดเป็นร้อยละ 85.23 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดร้อยละ 80 2) นักเรียนได้รับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือ มีทักษะการอ่านและการเขียนคำสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้เชิงรุกและการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: การจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุก, การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ, ความพึงพอใจ

Abstract

This research article aims to 1. develop Thai basic reading and writing skills for Grade 2 students through active learning combined with cooperative learning to meet an 80% achievement criterion; 2. compare the learning outcomes in Thai basic reading and writing skills before and after the implementation of active and cooperative learning; and 3. study students' satisfaction with Thai language instruction using active and cooperative learning. This quantitative study's sample consisted of 16 Grade 2 students from Ban Nong Hoi Pa Wai School, under the Mukdahan Primary Educational Service Area Office, in the academic year 2023, selected through cluster sampling. The research instruments included (1) an active and cooperative learning plan, (2) a test measuring Thai basic reading and writing skills, and (3) a student satisfaction assessment form regarding the Thai learning experience. Data were analyzed using mean, standard deviation, and t-test for hypothesis testing.

The results showed that (1) students' Thai basic reading and writing skills, achieved through active and cooperative learning, averaged 85.23%, surpassing the 80% benchmark; (2) students who received active and cooperative learning instruction demonstrated statistically significant improvement in reading and writing skills at the .05 level; and (3) students expressed a high level of satisfaction with the active and cooperative learning experience.

Keywords: active learning, cooperative learning, satisfaction

บทนำ

ภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์อันทรงคุณค่าของชาติไทย เป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่มีบทบาทสำคัญในการสร้างความเป็นเอกภาพของคนในชาติ เสริมสร้างบุคลิกภาพและอัตลักษณ์ความเป็นไทย อีกทั้งยัง

เป็นสื่อที่สำคัญในการถ่ายทอดความเข้าใจและสร้างความสัมพันธ์ที่ตระหว่างบุคคล ช่วยให้การดำเนินชีวิตในสังคมประชาธิปไตยเป็นไปอย่างสงบเรียบร้อย นอกจากนี้ ภาษาไทยยังทำหน้าที่เป็นเครื่องมือในการสืบค้นข้อมูลและแหล่งสารสนเทศที่หลากหลาย ซึ่งส่งเสริมการพัฒนาความรู้ ความคิดวิเคราะห์ วิจารณ์ และความคิดสร้างสรรค์ อันเป็นพื้นฐานสำคัญต่อการปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคม และความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี อันสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาอาชีพ และสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศ อีกทั้งภาษาไทยยังสะท้อนถึงภูมิปัญญาของบรรพชน แสดงออกถึงวัฒนธรรม ประเพณี และสุนทรียภาพอันงดงาม ซึ่งเป็นสมบัติอันทรงคุณค่าที่สมควรแก่การศึกษา อนุรักษ์ และสืบสาน เพื่อให้คงอยู่เป็นมรดกของชาติไทยสืบไป (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551)

จากความสำคัญดังกล่าว หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดให้ภาษาไทยเป็นทักษะที่ต้องได้รับการฝึกฝนอย่างเป็นระบบ เพื่อให้ผู้เรียนมีความเชี่ยวชาญในการสื่อสาร การเรียนรู้ และการประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันอย่างมีประสิทธิภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) ดังนั้น การเรียนรู้และการใช้ภาษาไทยอย่างถูกต้องในทุกโอกาส จึงเป็นหน้าที่ของเด็กไทยทุกคน การจัดการเรียนการสอนภาษาไทย จึงควรมุ่งเน้นการพัฒนาทักษะเพื่อการสื่อสารอย่างสมบูรณ์ โดยเฉพาะทักษะการอ่านและการฟัง ซึ่งเป็นกระบวนการรับรู้ข้อมูล ความรู้ และประสบการณ์ ขณะที่ทักษะการพูดและการเขียนเป็นกระบวนการถ่ายทอดความคิด ความรู้ และประสบการณ์ของผู้เรียน การเรียนรู้ภาษาไทยจึงมีเป้าหมายสำคัญ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถรับรู้ข้อมูลและข่าวสารอย่างมีวิจารณญาณ และสามารถถ่ายทอดความรู้และความคิดเห็นได้อย่างชัดเจนตามหลักภาษา โดยคำนึงถึงความหมาย กาลเทศะ และความถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ ทั้งนี้ เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาไทยได้อย่างเหมาะสมและทรงประสิทธิภาพ (วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์, 2549)

การจัดการเรียนการสอนภาษาไทยให้มีประสิทธิภาพ ต้องพัฒนาทักษะการรับสาร (อ่านและฟัง) ควบคู่กับการส่งสาร (พูดและเขียน) โดยเฉพาะทักษะการเขียน ซึ่งเป็นทักษะซับซ้อนและสำคัญในการถ่ายทอดสาร ด้วยเหตุนี้ ครูผู้สอนจึงต้องพัฒนาแนวทางและกิจกรรมการเรียนรู้ที่สร้างผลลัพธ์อย่างยั่งยืน เน้นเสริมองค์ความรู้ ทักษะการคิดวิเคราะห์ และความสนุกในการเรียน การใช้เทคนิคสอนที่หลากหลายช่วยให้ผู้เรียนจดจำ เข้าใจลึกซึ้ง และเชื่อมโยงแนวคิดต่าง ๆ ได้อย่างแม่นยำ การเรียนรู้ภาษาไทยตามธรรมชาติ

เป็นกระบวนการที่ต้องอาศัยการพัฒนาทักษะอย่างต่อเนื่อง ไม่อาจแบ่งแยกออกเป็นสาระอิสระในแต่ละชั้นปีได้โดยสมบูรณ์ ผู้เรียนจำเป็นต้องได้รับการฝึกฝนทักษะในหลายด้านอย่างสม่ำเสมอ เช่น ทักษะการอ่านและการเขียน การสะกดคำ การจับใจความสำคัญ และการเลือกใช้คำที่เหมาะสม รวมถึงการฝึกเขียนเพื่อถ่ายทอดความรู้สึก ความคิด ประสบการณ์ ความต้องการ และจินตนาการของตนเอง การบูรณาการความรู้ที่ได้รับจากการอ่านไปสู่การตัดสินใจ การแก้ปัญหา และการดำเนินชีวิต

อย่างมีประสิทธิภาพ ควรได้รับการส่งเสริมในทุกระดับชั้นการศึกษา โดยมีเนื้อหาและทักษะที่พัฒนาขึ้นตามลำดับ เช่น การเลือกใช้คำศัพท์ที่หลากหลาย การสร้างประโยคที่ซับซ้อนขึ้น และการอ่านและเขียนบทความหรือเรื่องราวที่ยาวขึ้นในระดับชั้นที่สูงขึ้น (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2544)

กองวิจัยทางการศึกษา กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ ได้ดำเนินการประเมินสภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยในโรงเรียนระดับประถมศึกษา ซึ่งพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยของนักเรียนอยู่ในระดับเฉลี่ยค่อนข้างต่ำ โดยเฉพาะด้านสมรรถภาพการอ่านและการเขียน ซึ่งเป็นทักษะที่ยังพบปัญหาสำคัญ อาทิ การออกเสียงพยัญชนะ สระ และคำควบกล้ำที่ไม่ชัดเจน การสะกดคำ และการใช้หลักภาษาไทยที่ไม่ถูกต้อง โดยเฉพาะทักษะการแจกลูกสะกดคำซึ่งถือเป็นพื้นฐานสำคัญสำหรับผู้เริ่มเรียน หากทักษะนี้ไม่ได้รับการฝึกฝนตั้งแต่เริ่มต้น นักเรียนจะขาดหลักเกณฑ์ในการประสมคำ ส่งผลให้เกิดความสับสนและขาดความถูกต้องในการอ่านและเขียน ซึ่งปัญหาดังกล่าวยังส่งผลกระทบต่อการเรียนรู้ในวิชาอื่น ๆ เนื่องจากการอ่านเป็นเครื่องมือสำคัญในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2546)

ผู้วิจัยได้รับมอบหมายให้จัดการเรียนการสอนและประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านหนองหอยป่าหวาย ซึ่งพบปัญหาด้านการอ่านและการเขียนคำพื้นฐานภาษาไทยอย่างชัดเจน หากไม่ได้รับการส่งเสริม ทักษะดังกล่าวจะกระทบต่อความก้าวหน้าในการเรียนภาษาไทยและผลการเรียนโดยรวม รวมถึงประสิทธิภาพการเรียนรู้ในวิชาอื่น ๆ (ข้อมูลอ้างอิงจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปี 2566)

เพื่อแก้ปัญหานี้ ผู้วิจัยได้ศึกษานวัตกรรมการสอนทั้งแบบดั้งเดิมและแบบใหม่ โดยพบว่าการผสมผสาน Active Learning และ Collaborative Learning ช่วยพัฒนาทักษะได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงนำแนวคิดเหล่านี้มาพัฒนาแผนการเรียนรู้ที่มุ่งเสริมทักษะการอ่านและการเขียนคำพื้นฐาน เพื่อยกระดับคุณภาพการเรียนการสอนภาษาไทยสำหรับนักเรียนในระดับประถมศึกษาปีที่ 2 ให้เกิดผลลัพธ์ที่ดีขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียนคำพื้นฐานภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือ ให้ตามเกณฑ์เฉลี่ยร้อยละ 80
2. เพื่อเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ทักษะการอ่านและการเขียนคำพื้นฐานภาษาไทยโดยการจัดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือก่อนเรียนและหลังเรียน
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นงานวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยได้ดำเนินการรายงานการพัฒนาผลการเรียนรู้ ทักษะการอ่านและเขียนคำพื้นฐานภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยการจัดการ เรียนรู้เชิงรุก ร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. การวิจัยครั้งนี้ใช้ประชากรเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ในกลุ่มเครือข่ายสะพาน มิตรภาพ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 ซึ่งตั้งอยู่ในอำเภอเมืองมุกดาหาร ภายใต้การกำกับดูแลของ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มุกดาหาร รวมจำนวนทั้งสิ้น 150 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 16 คน จากโรงเรียน บ้านหนองหอยป่าหวาย ซึ่งได้รับการสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม โรงเรียนดังกล่าวตั้งอยู่ในอำเภอเมือง มุกดาหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มุกดาหาร ในปีการศึกษา 2566

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แผนการจัดการเรียนรู้สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นจำนวน 4 แผน ใช้เพื่อฝึกทักษะการอ่านและการเขียนภาษาไทยอย่างมีประสิทธิภาพ

2. แบบทดสอบน้ออกแบบมาเพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ประกอบด้วยข้อสอบปรนัยชนิดเลือกตอบจำนวน 3 ตัวเลือก รวม ทั้งหมด 30 ข้อ

3. งานวิจัยนี้ใช้รูปแบบการวิจัยแบบ One Group Pre-test Post-test Design ตามแนวทาง ของเสริมพงศ์ วงศ์มลาไสย โดยมีรายละเอียดและขั้นตอนการทดลอง (เสริมพงศ์ วงศ์มลาไสย, 2548) ตามที่แสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แบบแผนการวิจัยแบบ One Group Pre-test Post-test Design

กลุ่ม	Pre-test	Treatment	Post-test
ทดลอง	T ₁	T	T ₂

T₁ หมายถึง การทดสอบก่อนเรียน (Pre-test)

X หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยแผนการจัดการเรียนรู้ การอ่านและการเขียนสะกดคำ โดยใช้แบบฝึกทักษะ

T₂ หมายถึง การทดสอบหลังเรียน (Post-test)

เครื่องมือที่ใช้ในการจัดกิจกรรม

การพัฒนาผลการเรียนรู้ทักษะการอ่านและการเขียนคำพื้นฐานภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 2 โดยการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือ มีขั้นตอนการดำเนินการ

สร้างและตรวจสอบคุณภาพ โดยผู้วิจัยและครูผู้สอนในรายวิชาภาษาไทย มีการวางแผนประชุม ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้โดยจัดการเรียนรู้เชิงรุก ร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือ ในทุกวันพุธ เวลา 15.30 น. - 16.30 น. เป็นเวลา 1 ชั่วโมง

ตารางที่ 2 การวางแผนการประชุมออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้

ครั้งที่	แผนการจัดการเรียนรู้	ช่วงเวลา
1	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 รู้จักคำนำเรื่อง แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 การอ่านออกเสียงคำ	(สัปดาห์ที่ 1) วันพุธ เวลา 15.30 น. - 17.30 น.
2	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 การอ่านคิดวิเคราะห์ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 ค่ายากจากบทเรียน	(สัปดาห์ที่ 2) วันพุธ เวลา 15.30 น. - 17.30 น.

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ด้านการอ่านและการเขียนคำพื้นฐานภาษาไทย

1.1 ศึกษาวิธีสร้างแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ และการวิเคราะห์หลักสูตรจากหนังสือกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของกรมวิชาการ (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2546)

1.2 สร้างตารางวิเคราะห์หลักสูตร วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างจุดมุ่งหมายของหลักสูตร จุดประสงค์การเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โดยครูผู้สอนเป็นผู้กำหนดเนื้อหา เลือกวิธีวัดผล และเครื่องมือที่ใช้ในการวัดผลดังต่อไปนี้

ตารางที่ 3 วิเคราะห์หลักสูตร

เนื้อหา	จำนวนข้อสอบ										
	จำนวนที่ สร้าง	ความรู้/ จำ		ความ เข้าใจ		การ นำไปใช้		การ วิเคราะห์		การ สังเคราะห์	
		สร้าง	ใช้	สร้าง	ใช้	สร้าง	ใช้	สร้าง	ใช้	สร้าง	ใช้
เรื่อง 1 รู้จักคำนำ เรื่อง	13	6	5	7	5	3	2	-	-	-	-
เรื่อง 2 การอ่าน ออกเสียงคำ	12	4	3	5	4	6	5	-	-	-	-

เรื่อง 3 การอ่านคิดวิเคราะห์	11	2	1	5	4	5	4	3	2	-	-
เรื่อง 4 ค่ายากในบทเรียน	11	3	2	6	4	5	4	2	1	-	-
จำนวนข้อสอบที่สร้าง (รวม)	47										
จำนวนที่นำไปใช้จริง (รวม)	30	15	11	5	2	2	15	5	3	-	-

1.3 สร้างแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ เป็นแบบทดสอบปรนัย แบบชนิดเลือกตอบ (Multiple Choice) 3 ตัวเลือก จำนวน 47 ข้อ เพื่อไปใช้จริง 30 ข้อ

1.4 นำแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบความเหมาะสม และความถูกต้องเบื้องต้นและปรับปรุงตาม ข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา

1.5 นำแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ ที่ผ่านการตรวจสอบของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอน จำนวน 1 คน ด้านการสอนรายวิชาภาษาไทย จำนวน 3 คน และด้านวัดผล จำนวน 1 คน เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างเนื้อหา กับจุดประสงค์การเรียนรู้ โดยพิจารณาให้คะแนนตามเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้ (สมนึก ภัททิยธนี, 2549)

ให้	+1	เมื่อแน่ใจว่าข้อสอบวัดได้ตรงตามจุดประสงค์การเรียนรู้
จริงให้	0	เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อสอบวัดได้ตรงตามจุดประสงค์การเรียนรู้
เรียนรู้ให้	-1	เมื่อแน่ใจว่าข้อสอบวัดไม่ตรงตามจุดประสงค์การเรียนรู้

1.6 นำผลการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญมาคำนวณหาค่า IOC และเลือกข้อสอบที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 - 1.00 นำไปทดลองใช้ต่อไป ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ได้ค่าความเที่ยงตรงตั้งแต่ 0.67-1.00

1.7 นำแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ ไปทดลองใช้กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านหนองหอยป่าหวาย จำนวน 7 คน ถ้าตอบถูก ได้ 1 ถ้าตอบผิดหรือไม่ตอบ หรือตอบเกิน 1 คำตอบ ได้ 0 แล้วนำผลที่ได้มาตรวจให้คะแนน และนำผลการตรวจมาวิเคราะห์หาคุณภาพของแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้

1.8 นำผลคะแนนที่ได้เป็นรายข้อมาวิเคราะห์คุณภาพของแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ เพื่อหาค่าความยากง่าย (P) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของข้อสอบแต่ละข้อ และทำการคัดเลือกข้อสอบที่มีค่าความยากอยู่ระหว่าง 0.20 - 0.80 และค่าอำนาจ จำแนกตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป (สมนึก ภัททิยธนี, 2546) ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับเท่ากับ 0.81

1.9 นำข้อสอบที่คัดเลือกไว้ไปหาความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับ โดยใช้สูตรของ กูเดอร์ ริชาร์ดสัน (Kuder-Richardson: KR-20) (พิสนุ พงศ์ศรี, 2549) โดยได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับเท่ากับ 0.81

1.10 นำแบบทดสอบที่หาความเชื่อมั่นแล้ว จัดทำเป็นแบบทดสอบฉบับจริง เพื่อนำไปทดสอบกับนักเรียนกลุ่มตัวอย่างหลังเรียน โดยใช้การจัดการเรียนรู้เชิงรุก ร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด จำนวน 1 ชุด จำนวน 30 ข้อ

แบบสอบถามความพึงพอใจ

1. ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจ แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (สมนึก ภัททิยธนี, 2553)

2. กำหนดข้อคำถามที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย โดยสร้างแบบวัดความพึงพอใจ 1 ชุด ประกอบด้วยข้อคำถามจำนวน 10 ข้อ เพื่อนำไปใช้จริง จำนวน 5 ข้อ แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยแบ่งระดับ ความพึงพอใจเป็น 5 ระดับ ดังนี้

5 หมายถึง พึงพอใจมากที่สุด

4 หมายถึง พึงพอใจมาก

3 หมายถึง พึงพอใจปานกลาง

2 หมายถึง พึงพอใจน้อย

1 หมายถึง พึงพอใจน้อยที่สุด

3. นำแบบวัดความพึงพอใจที่สร้างขึ้น เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ความเหมาะสมและปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ

4. นำแบบวัดความพึงพอใจที่ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอน 1 คน ด้านการสอนรายวิชาภาษาไทย 3 คน และด้านวัดผล 1 คน เพื่อประเมินความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับคุณลักษณะความพึงพอใจ โดยใช้สูตร IOC ซึ่งมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ให้ +1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นสอดคล้องกับคุณลักษณะด้านความพึงพอใจของนักเรียน

ให้ 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นสอดคล้องกับคุณลักษณะด้านความพึงพอใจของนักเรียน

ให้ -1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นไม่สอดคล้องกับคุณลักษณะด้านความพึงพอใจของนักเรียน

5. วิเคราะห์หาความเที่ยงตรงของเนื้อหา โดยใช้สูตร IOC และเลือกข้อที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50-1.00 ตามจำนวนที่จะนำไปใช้จริง ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ได้ค่าความเที่ยงตรงตั้งแต่ 0.67-1.00

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยดำเนินการจัดการเรียนรู้ โดยการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือ เพื่อพัฒนาผลการเรียนรู้ทักษะการอ่านและการเขียนคำพื้นฐานภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 4 แผน 2 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 ชั่วโมง เป็นระยะเวลา 4 ชั่วโมง ได้ทดลองในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566

2. ผู้วิจัยดำเนินการประเมินผลการเรียนรู้ ทักษะการอ่านและการเขียนคำพื้นฐานภาษาไทย จากการทำแบบทดสอบ ระหว่างการจัดการเรียนรู้ โดยใช้แบบวัดผลการเรียนรู้เป็นรายบุคคล

3. ผู้วิจัยดำเนินการประเมินความพึงพอใจ ในการเรียนวิชาภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้แบบประเมินความพึงพอใจเป็นรายบุคคล

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. การหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าร้อยละ ของผลการจัดการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

2. การประเมินผลการเรียนรู้จากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทักษะการอ่านและการเขียนคำพื้นฐานภาษาไทย นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้แบบวัดผลการเรียนรู้เป็นรายบุคคล

4. การประเมินความพึงพอใจ จากการทำแบบสอบถามความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้แบบสอบถามความพึงพอใจเป็นรายบุคคล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือและการวิเคราะห์ข้อมูลของการวิจัยครั้งนี้ มีรายละเอียด ดังนี้ การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนใช้สถิติ

1. ร้อยละ (Percentage) โดยคำนวณตามสูตร P ของบุญชม ศรีสะอาด (บุญชม ศรีสะอาด, 2545)

$$\text{สูตร } P = \frac{f}{N} \times 100$$

เมื่อ P แทน ร้อยละ

f แทน ความถี่ที่ต้องการแปลงให้เป็นร้อยละ

N แทน จำนวนความถี่ทั้งหมด

2. ค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean) ของคะแนน โดยใช้สูตรของบุญชม ศรีสะอาด (บุญชม ศรีสะอาด, 2545)

$$\text{สูตร } \bar{x} = \frac{\sum x}{N}$$

เมื่อ \bar{x} แทน ค่าเฉลี่ย

$\sum x$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดในกลุ่ม

N แทน จำนวนนักเรียน

3. ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยใช้สูตร S.D. ของบุญชม ศรีสะอาด (บุญชม ศรีสะอาด, 2545)

$$\text{สูตร } S.D. = \frac{\sqrt{N \sum X^2 - (\sum X)^2}}{N(N-1)}$$

เมื่อ S.D. แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

X^2 แทน คะแนนแต่ละตัว

N แทน จำนวนคะแนนในกลุ่ม

\sum แทน ผลรวม

4. สถิติทดสอบสมมติฐาน

4.1 การเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ก่อนเรียนและหลังเรียน ทักษะการอ่านและเขียนคำพื้นฐานภาษาไทยโดยการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ด้วยสถิติทดสอบ t-test แบบ Dependent sample

ผลการวิจัย

1. ผลการเรียนรู้ทักษะการอ่านและการเขียนคำพื้นฐานภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านหนองหอยป่าหวาย จังหวัดมุกดาหาร หลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือ สูงกว่าก่อนเรียนด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุก ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ ร้อยละ 85.23 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดร้อยละ 80 ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ผลคะแนนการทดสอบการอ่านและการเขียนคำพื้นฐานภาษาไทย

คะแนนการทดสอบการอ่านและเขียนคำ (30 คะแนน)	N	ค่าเฉลี่ย	ร้อยละ	t
ก่อนเรียน	16	15.75	52.5	37.49
หลังเรียน	16	25.56	85.23	

2. เปรียบเทียบผลการเรียนรู้ทักษะการอ่านและการเขียนคำพื้นฐานภาษาไทยระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน โดยการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือ พบว่า นักเรียนมีผลการทดสอบหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ 5 ผลการเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ด้านการอ่านและการเขียนคำพื้นฐานภาษาไทยนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือ

คะแนนการทดสอบ	N	\bar{X}	S.D.	t	df.	sig
ก่อนเรียน	16	15.75	1.63	37.49	15	.001
หลังเรียน	16	25.56	1.12			

มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 5 สรุปว่า ผลการเปรียบเทียบคะแนนด้านการอ่านและการเขียนคำพื้นฐานภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านหนองหอยป่าหวาย จังหวัดมุกดาหาร โดยการจัดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือ นักเรียนมีผลการเรียนรู้หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนเท่ากับ 25.56 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.12 คิดเป็นร้อยละ 85.23 และมีคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนเท่ากับ 15.75 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.63 คิดเป็นร้อยละ 52.5

3. ความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านหนองหอยป่าหวาย จังหวัดมุกดาหาร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.75 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.17 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ 6 ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านหนองหอยป่าหวาย จังหวัดมุกดาหาร

ข้อที่	การประเมิน	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1.	ฉันมีความสุขและสนุกกับการเรียนรู้วิชาภาษาไทย	4.94	0.25	มากที่สุด
2.	ขณะเรียนฉันตั้งใจเรียนและไม่รู้สึกเบื่อหน่าย	4.75	0.45	มากที่สุด
3.	ฉันชอบช่วยเหลือเพื่อน ๆ เสมอ	4.69	0.48	มากที่สุด
4.	ฉันมีความสุขกับการเรียนรู้กับเพื่อน ๆ	4.75	0.45	มากที่สุด
5.	ฉันชอบทำกิจกรรมวิชาภาษาไทยร่วมกับเพื่อน ๆ	4.63	0.50	มากที่สุด
ภาพรวม		4.75	0.17	มากที่สุด

จากตารางที่ 6 ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านหนองหอยป่าหวาย จังหวัดมุกดาหาร พบว่า ระดับความพึงพอใจโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.75 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.17

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีระดับความพึงพอใจสูงสุด 3 ข้อแรกคือ ข้อที่ 1 ฉันมีความสุขและสนุกกับการเรียนรู้วิชาภาษาไทย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.94 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.25 รองลงมาคือข้อที่ 2 ขณะเรียนฉันตั้งใจเรียนและไม่รู้สึกเบื่อหน่าย และ ข้อที่ 4 ฉันมีความสุขกับการเรียนรู้กับเพื่อนๆมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.75 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.45 ทั้งนี้ ข้อที่มีระดับความพึงพอใจน้อยที่สุดคือ ข้อที่ 5 ฉันชอบทำกิจกรรมวิชาภาษาไทยร่วมกับเพื่อน ๆ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.63 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.50

อภิปรายผล

จากการวิจัยเรื่อง การพัฒนาผลการเรียนรู้ทักษะการอ่านและการเขียนคำพื้นฐานภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยการจัดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือ โรงเรียนบ้านหนองหอยป่าหวาย จังหวัดมุกดาหาร สามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. จากผลการวิจัยพบว่า ผลการเรียนรู้ด้านการอ่านและการเขียนคำพื้นฐานภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านหนองหอยป่าหวาย จังหวัดมุกดาหาร หลังเรียนด้วยการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือ สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากนักเรียนได้เรียนรู้ด้วยความกระตือรือร้นและสนใจในการเรียนรู้ ทำกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยความเต็มใจผ่านกระบวนการกลุ่ม ซึ่งสอดคล้องกับ Riebe et al ที่กล่าวว่า การทำงานร่วมกันเป็นทีม ทำให้มีความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น เกิดความเสียสละช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีการแบ่งหน้าที่การทำงานอย่างชัดเจน ทำให้งานนั้นออกมามีประสิทธิภาพมากขึ้น (Riebe et al, 2016) สอดคล้องกับงานวิจัยของธงชัย จันทรหอม ที่ได้ศึกษาการสร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียนคำภาษาไทยที่มีตัวสะกดสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนโดยการจัดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือ นักเรียนมีผลคะแนนการทำแบบทดสอบวัดทักษะอ่านและการเขียนคำภาษาไทย ก่อนเรียนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 12.76 และหลังเรียนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 17.53 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด (ธงชัย จันทรหอม, 2566)

2. จากผลการวิจัยพบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านหนองหอยป่าหวาย จังหวัดมุกดาหาร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเนื่องจากนักเรียนได้เรียนรู้โดยการลงมือทำด้วยตนเอง ได้เรียนรู้ผ่านกระบวนการกลุ่มด้วยกิจกรรมที่หลากหลาย มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน รู้จักยอมรับความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ช่วยให้เกิดบรรยากาศที่ดีในการเรียนรู้ (Johnson and Johnson, R. T, 1987) ทำให้นักเรียนมีความสุขและสนุกกับการเรียนรู้และทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อน ๆ สอดคล้องกับกนกวรรณ ภูทิมา ได้ศึกษาความคิดเห็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค ซี ไอ อาร์ ซี ร่วมกับการสอนอ่านแบบปฏิบัติการ พบว่า ความคิดเห็นของนักเรียนชั้น

มัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค ซี ไอ อาร์ ซี อยู่ในระดับมาก (กนกวรณ ภูทิม, 2562) สอดคล้องกับงานวิจัยของพิมพ์วรรณ มุสิกรัตน์ ได้ทำการวิจัยกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เกี่ยวกับการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยเรื่อง คำราชาศัพท์ ด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ ช่วยสอน ร่วมกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก พบว่า นักเรียนมีความคิดด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการจัดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับการเรียนแบบร่วมมือ อยู่ในระดับมากที่สุด และเป็นวิธีการเรียนรู้ที่จะช่วยพัฒนาการเรียนรู้และทักษะการทำงานกลุ่มได้ดี (พิมพ์วรรณ มุสิกรัตน์, 2563)

สรุป/ข้อเสนอแนะ

การพัฒนาผลการเรียนรู้ทักษะการอ่านและการเขียนคำพื้นฐานภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือ สรุปได้ดังนี้ 1. การเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 มีค่าเฉลี่ยหลังเรียนเท่ากับ 25.56 คิดเป็นร้อยละ 85.23 2. ความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.75

ข้อเสนอแนะ

1. ครูผู้สอนควรศึกษาคู่มือการใช้การจัดการเรียนรู้เชิงรุกและการเรียนแบบร่วมมือให้เข้าใจก่อนนำไปปรับใช้ในการสอน
2. ครูผู้สอนสามารถนำความรู้ไปปรับใช้เพื่อดำเนินการสอนตามลำดับขั้นตอน เพื่อให้นักเรียนเกิดกระบวนการคิด การประเมินผลและการสะท้อนผลการเรียนรู้ของตนเอง
3. ครูผู้สอนสามารถนำการจัดการเรียนรู้ที่จัดทำขึ้นไปปรับใช้เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการอ่านและการเขียนคำพื้นฐานภาษาไทยของนักเรียนได้
4. ควรพัฒนาผลการเรียนรู้ทักษะการพูดและการฟังด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือ

เอกสารอ้างอิง

กนกวรณ ภูทิม. (2562). การศึกษาความสามารถในการอ่านจับใจความและการเขียนวิชาภาษาไทย ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยการประยุกต์ใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC ร่วมกับการสอนอ่านแบบปฏิบัติการ. ใน *วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน*. มหาวิทยาลัยบูรพา.

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2544). *หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544*. กรุงเทพมหานคร : องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.

_____. (2546). *หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544*. กรุงเทพมหานคร : องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพมหานคร : [ม.ป.พ.].
- ธงชัย จันทร์หอม. (2566). การสร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียนคำภาษาไทยที่มีตัวสะกดสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3. ใน *วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาภาษาไทย*. มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- บุญชุม ศรีสะอาด. (2545). *การวิจัยเบื้องต้น*. (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาส์น.
- พิมพ์วรรณ มุสิกรัตน์. (2563). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย เรื่อง คำราชาศัพท์. ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนร่วมกับการจัดการ. ใน *วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาภาษาไทย*. มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- พิสนุ พองศรี. (2549). *การประเมินทางการศึกษา : แนวคิดสู่การปฏิบัติ*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร : ม.ป.พ.
- วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์. (2549). *นวัตกรรมเพื่อการเรียนรู้*. มหาสารคาม : ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สมนึก ภัททิยธนี. (2546). *การวัดผลการศึกษา*. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กทม. : ประสานการพิมพ์.
- _____. (2549). *การวัดผลการศึกษา*. มหาสารคาม : ภาควิชาวิจัยและพัฒนาศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- _____. (2553). *การวัดผลการศึกษา*. มหาสารคาม : ภาควิชาวิจัยและพัฒนาศึกษา. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- เสริมพงศ์ วงศ์มลาไสย. (2548). การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง หลวงตาพลวง โดยใช้กิจกรรมกลุ่มแบบจิกซอว์และแผนผังความคิด ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. ใน *วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต*. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- Johnson and Johnson,R. T. (1987). *Joining Together Group Theory and Group Skills*. [n.p.]
- Riebe et al. (2016). *Cooperative Learning :Theory Research and Practice*. Englewood Cliffs, NJ : Prentice-Hall.